महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळ, वांद्रे (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१.

१	व्यवसाय अभ्यासक्रमाचे नांव	**सी. सी. इन टेलर इन सुटवेअर** **(४१०११६)**
२	तुकडी निहाय विद्यार्थी संख्या	२५ विद्यार्थी
३	अभ्यासक्रमाचा कालावधी	६ महिने
४	प्रकार	अंशकालीन (Part Time)
५	आठवडयातील कामाचे दिवस	६ दिवस
६	प्रती दिवस कामाचे तास	४ तास
७	अभ्यासक्रमासाठी आवश्यक जागा	प्रॅक्टीकल लॅब = २०० चौरस फूट वर्गखोलीकरीता = २०० चौरस फूट एकूण = ४०० चौरस फूट
८	प्रवेश अर्हता	**S. S. C. Appeared**
९	उद्दिष्टे	(१) शिवणकामविषयक व्यवसाय सुरु करण्यासाठी विशेषतः विविध प्रकारचे स्त्रियांचे व पुरुषांचे सुट शिलाईचे कौशल्य आत्मसात करणे. (२) सुट शिलाईचा स्वतःचा व्यवसाय सुरु करणे. (३) तयार कपडे शिलाईच्या कारखान्यात रोजगार मिळण्यासाठी पात्रता वाढविणे.
१०	रोजगार संधी	**(अ) स्वयंरोजगार :-** स्वतःचा सुट शिलाईचा व्यवसाय सुरु करणे. **(ब) नोकरीची संधी :-** यंत्राव्दारे कपडे शिलाई करणा-या कारखान्यात मास्टर, कटर, सुपरवायझरसारख्या रोजगारासाठी आवश्यक ते कौशल्य आत्मसात करणे.
११	शिक्षकांची शैक्षणिक अर्हता	(१) माध्यमिक शालान्त परीक्षा किंवा तत्सम परीक्षा उत्तीर्ण (२) शिवणशास्त्र शिक्षक प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण किंवा शिवणशास्त्र विशारद प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीण किंवा जुना टी.टी.एन. "ब" विभाग उत्तीर्ण. किंवा (३) शासकीय शिवणशास्त्र विशारद किंवा तत्सम अभ्यासक्रम शिकविण्याचा किमान ५ वर्षाचा अनुभव आवश्यक. (४) Diploma in Dress Designing & Manufacturing
१२	शिक्षण पध्दती	**Training System Per Week** सैध्दांतीक: ६ तास प्रात्यक्षिक: १८ तास एकूण: २४ तास
१३	परीक्षा पध्दती	

Sr. No.	Paper Code	Name of Subject	TH/PR	Hours	Max. Marks	Min. Marks
1	**41011611**	Trimming for Suit	TH-1	3 hrs	100	35
2	**41011612**	Drawing & Sketching for Suit	TH-2	3 hrs	100	35
3	**41011621**	Indian Suit	PR-1	3 hrs	100	50
4	**41011622**	Western Style Suit	PR-2	3 hrs	100	50
		Total			**400**	**170**

टेलर इन सुटवेअर :- अभ्यासक्रम

Theory – I -- Trimming for Suit

१ शिवणकाम करताना लागणा-या आवश्यक साहित्याचा अभ्यास.
२ शिवण यंत्राची प्राथमिक माहिती व त्यामध्ये निर्माण होणारे दोष व त्यावर उपाय.
३ शिवणकाम करताना वापरण्यात येणारे आवश्यक टाके व त्यांचा वापर.
४ कपडे फॅशनच्या दृष्टीने सजविण्यासाठी 'शोभेच्या टाक्यांचा अभ्यास'.
५ कपडे जोडण्यासाठी निरनिराळया शिवणीचा अभ्यास.
६ फॅशनच्या दृष्टीने विविध चुर्णींचा अभ्यास.
७ आधुनिक युगात उपयोगात येणा-या बंध कलाबतु काठपट्टया यांचा अभ्यास.
८ कपडे दुरुस्ती करण्याचे प्रकार व संबंधीत कपडे शिवताना त्यांचा उपयोग.
९ मापांचे निरनिराळे प्रकार व त्यांचा उपयोग.
१० आधुनिक युगात मिळणा-या लोकप्रिय कापडांची माहिती.
११ सुट कापडाचे प्रकारानुसार इस्त्री कामाची पध्दत व लागणा-या साधनांची माहिती.
१२ सुट कपडयांची पूर्व परीक्षा घेण्याची व तयार कपडे तपासण्याची माहिती.
१३ कपडयाचा तोल व गळाबिंदु आणि पाठीचा कणा व निरनिराळया कपडयांमधील कमर दाबाची माहिती व अभ्यास.
१४ व्यक्तीच्या पूर्ण उंचीप्रमाणे कपडयाची लांबी ठरविण्याची पध्दती.
१५ शरीराच्या विविध ठेवणींचा अभ्यास व त्यामध्ये बेप्रमाण व्यक्तींसाठी करावयाचा बदल.
१६ स्नायुंच्या हालचाली व त्याचा शरीराच्या निरनिराळया भागांवर होणारा परिणाम.
१७ **दुकान व्यवस्था-** (दुकानाची जागा,दुकानाची मांडणी, ग्राहकांचे वळण उत्पन्न करणे , कामगारविषयक माहिती व अभ्यास, विक्रीकला).
१८ प्रात्यक्षिकमध्ये नमूद सर्व कपडयांचा १/४ से.मी. स्केलने ले-आऊटच्या उपयोगासह आकृती काढण्याचा अभ्यास.

Theory – II -- Drawing & Sketching for Suit

१. स्त्रियांचे व पुरुषांचे शरीराची अष्ट विभागणी करण्याचा अभ्यास.
२. ट्रेसींग पेपर आणि चार्टचा वापर करुन स्त्रियांचे व पुरुषांचे मानवी आकृती काढणे.
३. चेह-याची व केसाची वळणे काढण्याचा प्राथमिक अभ्यास.
४. हात-पाय-चेहरा या शरीराच्या वेगवेगळया हालचाली चार्टच्या मदतीने दाखविण्याचा अभ्यास.
५. क्रॉकीचा अभ्यास व महत्व यावर कपडे चढविण्याचा अभ्यास.
६. निरनिराळया बाहया, कॉलर्स, कफ, पॉकेटस्, फॅशन कृती करण्याचा अभ्यास.
७. तयार झालेले पॅटर्न किंवा कृती स्केचपेन, रंगीत पेन्सिल, शेडींग आणि विविध रंग कृती यांचा अभ्यास.
८. प्रसंगानुसार रंगरंगती पध्दतीचे ज्ञान व माहिती.

Practical - I Indian Suit

१ नेहरु जॉकीट (स्टॅन्ड पट्टीसह)
२ स्काऊट शर्ट
३ फूल शर्ट (शेक्सपीअर कॉलर असलेला)
४ फुल पॅन्ट (बेल्ट व प्लीटसह किंवा बेल्ट व प्लीट नसलेला)
५ सफारी
६ जोधपुरी कोट
७ शेरवाणी

Practical - II Western Style Suit

१ T-शर्ट
२ सुट
३ जीन्स
४ जॉकीट
५ कोट
६ एस.बी.वेस्ट कोट
७ एस.बी.कोट (कट व पॅच पॉकेटसह व एस.बी.व डी.बी. लॅपेलसह)
८ डी.बी.रीफर

आवश्यक लागणा-या साहित्यांची यादी

अ.क्र.	प्रशिक्षणासाठी साहित्य	नग	शेरा
१	२५ ते ३० से.मी. लांबीच्या कात्र्या	२	**(१ लहान, १ मोठी)**
२	शिंप्याचा काटकोन	१	
३	विजा पट्टी	१	
४	बाही वळण पट्टी	१	
५	फ्रेंच कव्हर निरनिराळया आकारात	२	
६	स्केल ट्रॅगल कागदी व प्लास्टिक	२	
७	ब्रश कापडया	२	
८	मार्किंग व्हील	१	
९	शिंप्याचा खडू	६	
१०	अंगुस्थान	३	
११	झुलक	३	
१२	सीमरीपर	१	
१३	नागमोडी कात्री	१	
१४	मेजर टेप	२	
	संस्थेजवळ असणारी साधनसामुग्री		
१	साधीशिवाय शिवणयंत्र	१०	
२	फॅशन मेकर	१	
३	ओव्हर लॉक	१	
४	उमी - चाईल्ड एन्ड वुमन	१	
५	वीजेची इस्त्री	१	
६	कटींग टेबल	२	
७	आकृती टेबल मिल्टन क्लॉथसह	४	

अभ्यासक्रमास लागणारी संदर्भ पुस्तके.

(१) शास्त्रोक्त शिवणकला, भाग १ ते ४
लेखक -- श्री. के. एम. हेगडे, पुणे.

(२) व्यवसायिक शिवण-कर्तनकला व अध्यापनशास्त्र (मराठी, हिंदी).
लेखक -- श्री. रा. के. व्यवहारे, मुंबई.

(३) सुबोध शिवणशास्त्र
लेखक -- श्री. प्र. ल. नंद, पुणे.

(४) झारापकर शिवणशास्त्र
लेखक -- श्री. का. रा. झारापकर, मुंबई.

(५) शास्त्रोक्त शिवण-कर्तन मार्गदर्शन
लेखक -- श्री. म. गो. जुमळे, नागपूर.

****